

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA DE LA JORNADA 'OCUPABILITAT I FORMACIÓ UNIVERSITÀRIA EN FARMÀCIA'

La jornada 'Ocupabilitat i Formació Universitària en Farmàcia' (6 de juliol de 2022) va oferir un espai de reflexió sobre l'ocupabilitat de les persones graduades en Farmàcia partint de tres grans eixos: 1) el futur de la professió farmacèutica; 2) les dades bàsiques de les titulacions, l'opinió dels *alumni* amb la seva formació i les dades sobre la seva inserció laboral; i 3) la perspectiva del col·lectiu ocupador sobre l'adequació de la formació universitària. La jornada va permetre que representants de les oficines de farmàcia i del món acadèmic generessin un seguit de conclusions i propostes de millora de les titulacions d'acord amb la informació presentada en relació a aquests tres grans eixos i de l'experiència i l'expertesa de les persones participants. A continuació, trobareu un resum d'aquestes Conclusions i propostes de millora.

El futur de la professió farmacèutica. *La base de las competencias profesionales del farmacéutico: una excelente preparación*

En primer lloc, la jornada va comptar amb una ponència del catedràtic de Farmacologia Francisco Zaragoza, de la Universitat d'Alcalá de Henares, qui va oferir una síntesi dels reptes que afronta la professió farmacèutica i va explicar com una nova directiva europea, que es troba en procés de disseny, planteja canvis curriculars que responen a aquests reptes.

El professor Zaragoza va iniciar la seva ponència definint la professió farmacèutica, entesa com l'expertesa en el medicament i el seu entorn sanitari i assistencial i que participa de tot el procés de l'existència d'aquest: disseny, recerca i desenvolupament, assajos clínics, dispensa i consell farmacèutic a l'Oficina de Farmàcia.

A continuació, va reflexionar sobre el primer repte que afronta aquesta professió: la dispensa i el consell farmacèutic és un servei sanitari de primer ordre, però que malauradament no està reconeguda socialment en la seva justa dimensió. A més, el professor Zaragoza va fer una proposta que, al seu parer, milloraria la capacitat de donar consell terapèutic, i que alhora reconeixeria iniciatives semblants que ja es porten a terme: permetre a l'Oficina de Farmàcia accedir a l'historial terapèutic del pacient (que no clínic) per poder millorar la capacitat de donar consell. Amb tot això, el professor va voler reconèixer que la pandèmia de COVID-19 ha demostrat que les oficines de farmàcia **es troben sempre alerta davant qualsevol emergència sanitària** i que **juguen un paper fonamental en l'educació i prevenció sanitàries**.

Per acabar la ponència, el professor Zaragoza va resumir el possible contingut curricular inclòs a una nova directiva europea que s'està elaborant i que regularà la formació en Farmàcia en l'àmbit europeu. Aquesta contindrà noves matèries obligatòries, com ara:

- Genètica clínica i teràpies personalitzades
- Biotecnologia i biofàrmacs
- Teràpies avançades
- Salut pública, vacunes i epidemiologia
- Patologia
- Tecnologia biofarmacèutica

Dades bàsiques de les titulacions, l'opinió dels *alumni* amb la seva formació i la inserció laboral de les persones graduades en Farmàcia

La demanda per cursar el grau de Farmàcia és molt superior a les places ofertes pel sistema universitari de Catalunya (SUC): concretament, la demanda supera l'oferta en un 60%. Aquest fet té com a conseqüència que 3 de cada 4 oficines de farmàcia tinguin una alta dificultat a l'hora de poder contractar personal, i la manca de persones titulades és el segon motiu principal que explica aquesta problemàtica.

Les dades d'inserció laboral ens mostren que les persones graduades en Farmàcia gaudeixen d'unes condicions laborals més bones, tant pel que fa a salari (especialment les que no s'insereixen en oficines de farmàcia) com a situació contractual (en aquest cas, les que ho fan en oficines de farmàcia), en comparació amb el conjunt de titulacions de l'àmbit de Salut i amb el global del SUC.

D'altra banda, i atès que la major part de funcions que es realitzen en una oficina de farmàcia estan relacionades amb el tracte amb el pacient, cal subratllar la relativa baixa satisfacció dels graduats i graduades en Farmàcia amb la millora de les habilitats comunicatives i personals en obtenir el títol, en comparació amb el conjunt de titulacions de Salut i del SUC.

La perspectiva del col·lectiu ocupador sobre l'adequació de la formació universitària

Les oficines de farmàcia es manifesten en sentit similar a les persones graduades en relació amb les seves habilitats comunicatives, ja que consideren que **la capacitat per prestar consell terapèutic i la capacitat per intervenir en les activitats de promoció de la salut** són les dues competències que més caldria que milloressin les persones graduades. Tenint en compte l'alt grau d'habilitats comunicatives que aquestes competències tenen implícites, s'observa un factor de millora en aquest punt. Convé destacar que aquesta diagnosi no varia del que ja es va identificar a [la jornada de l'edició anterior d'aquest estudi](#), realitzada el gener del 2018.

A més, l'anàlisi de prospectiva mostra que tot allò relacionat amb l'atenció cada vegada més personalitzada del pacient i/o client és un camp que adquirirà més importància en el futur de les oficines de farmàcia, juntament amb les competències digitals.

Finalment, pel que fa a les pràctiques professionals, cal remarcar que les dues competències principals que l'alumnat de Farmàcia caldria que millorés són precisament les que més s'han treballat durant les pràctiques: capacitat per subministrar i dispensar medicaments i capacitat per prestar consell terapèutic en farmacoteràpia i dietoteràpia. Aquest fet, sumat a l'alta proporció de plans de formació definits o molt detalladament definits, permet afirmar que les pràctiques professionals aporten un gran valor a l'estudiantat de Farmàcia.

Propostes de millora de les titulacions en Farmàcia

Basant-se en el contingut de la jornada, la taula rodona va identificar un conjunt de diagnòstics i va realitzar propostes de millora partint de la informació presentada a la jornada. A continuació es mostra un resum d'aquest conjunt de diagnòstics i propostes i es recuperen aquelles de la jornada de 2018 i que poden afegir valor a la reflexió portada a terme al seminari web d'enguany. Les propostes de 2018 apareixen en cursiva.

DIAGNOSI	PROPOSTA DE MILLORA
Les oficines de farmàcia tenen moltes dificultats a l'hora de trobar persones graduades que puguin cobrir les seves vacants.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tenint en compte que la demanda de places al grau de Farmàcia supera amb escreix l'oferta, una possibilitat seria incrementar el nombre de places ofertes. 2. L'increment de l'oferta de places ha de donar-se dins d'un plantejament de tot el sistema sanitari i de la necessitat de personal a tots els nivells. 3. El col·lectiu ocupador fa una crida a agilitzar els tràmits per a l'homologació de titulacions estrangeres en Farmàcia.
Les oficines de farmàcia assenyalen que la competència amb més marge de millora és "la capacitat de prestar consell terapèutic en farmacoteràpia i dietoteràpia".	<ol style="list-style-type: none"> 1. Incorporar metodologies docents que permetin treballar les habilitats comunicatives de forma transversal, a totes les matèries. Per exemple: docència en petits grups, simulació lligada a activitats assistencials i seguiment de pacients i docència basada en casos. 2. Fomentar els <i>Patient Counselling Events</i>, esdeveniments que permeten posar en pràctica les competències de donar consell terapèutic, l'educació del pacient i l'adherència a la medicació.

3. *Es recomana revisar la planificació i/o metodologies docents del grau en Farmàcia: caldria revisar la formació actual per assegurar que el pacient és l'eix vertebrador d'aquesta formació. Assegurant, per exemple, que en les assignatures que s'imparteixen s'aprofundeix en les patologies més comunes que es veuran més sovint a les oficines de farmàcia.*

4. *Millorar la gestió i el seguiment de les pràctiques tutelades tot assegurant que es treballa adequadament l'atenció farmacèutica i la capacitat dels estudiants per prestar consell i per fer promoció de la salut. En aquest sentit, es recomana considerar l'opció de poder fer pràctiques tutelades abans del darrer any del Grau per a millorar el coneixement dels estudiants en relació amb la farmàcia comunitària. A més, seria necessari que els estudiants disposessin de major informació sobre el lloc on van a fer les pràctiques.*

5. *En la mesura del possible, el Grau hauria de garantir que els graduats tenen coneixement dels serveis que ja estan concertats de les oficines de farmàcia. En aquest sentit, podria ser interessant incrementar la relació entre els col·legis professionals i la universitat per tenir un millor coneixement dels serveis que ofereix l'oficina de farmàcia i per promoure la formació continuada en el futur.*

6. *Treballar, en la mesura del possible, per incorporar alguna activitat on els farmacèutics tinguin l'oportunitat d'interactuar amb altres professionals sanitaris (de Medicina i Infermeria)*